

Sygn. akt X Ga 20/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy

w składzie

Przewodniczący Sędzia SO Leszek Guza

Protokolant **Grzegorz Kaczmarczyk**

po rozpoznaniu w dniu **21 czerwca 2013 roku** w Gliwicach

na rozprawie

sprawy ze skargi: (...) PHU (...). M., D. S. w R.

przeciwko: **Syndykowi Masy Upadłości Hurtowni (...). o.o. w upadłości likwidacyjnej w K.**

o wznowienie

na skutek skargi wniesionej przez pozwanego

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem

Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 19 października 2012r.

sygn. akt X Ga 209/12

1. uchyła wyrok Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 25 maja 2012r. sygn. akt VI GC 70/12 w punkcie 3 i 4 oraz wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 19 października 2012r. sygn. akt X Ga 209/12 w całości i postępowanie umarza;

2. wniosek skarżącego o przyznanie zwrotu kosztów procesu oddala.

SSO Leszek Guza

Sygn. akt X Ga 20/13

UZASADNIENIE

Syndyk Masy Upadłości Hurtowni (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej w K. dnia 16 stycznia 2013 roku wniósł skargę o wznowienie postępowania i uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 19 października 2012 roku wydanym w sprawie o sygn. X Ga 209/12 i zniesienie postępowania przed Sądem Okręgowym w Gliwicach poczynszy od dnia 26 lipca 2012 roku wskazując, iż podstawą skargi stanowi zarzut nieważności postępowania wynikający z naruszenia przez Sąd Okręgowy przepisów prawa, w szczególności art. 133 § 3 kpc, art. 214 § 1 kpc w zw. z art. 376 kpc, wskutek czego pozwana (...) pozbawiona została możliwości działania, poczynszy od dnia następującego po dniu doręczenia Sądowi Okręgowemu w Gliwicach odpowiedzi pozwanego na

apelacją powoda od Wyroku Sadu Rejonowego w Rybniku z dnia 25 maja 2012 roku tj począwszy od dnia 26 lipca 2012 roku.

W uzasadnieniu skarżąca wskazała, że prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego Katowice - Wschód w Katowicach z dnia 25 czerwca 2012 roku wydanym w sprawie o sygn. akt X GU 52/12/4 ogłoszona została upadłość pozwanej Hurtowni (...) Sp. z o. o. w K. obejmująca likwidację jej majątku. Apelacja powoda od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku wniesiona została po dniu ogłoszenia wobec pozwanej upadłości likwidacyjnej. Dlatego też pismem z dnia 23 lipca 2013 roku pełnomocnik syndyka wniósł w odpowiedzi na apelację powoda o oddalenie apelacji w całości i zasądzenie od powoda kosztów postępowania. W dniu 19 sierpnia 2012 roku zarządzeniem termin rozprawy został wyznaczony na dzień 19 października 2012 gdzie jako pełnomocnik pozwanej oznaczona została radca prawny K. W. wskazując jednocześnie, iż adres do doręczeń dla w/w osoby znajduje się na karcie 52 akt sprawy. Pismem z dnia 17 września 2012 roku doręczony adresatowi w dniu 19 września 2012 roku Sąd zawiadomił tego pełnomocnika o wyznaczonym terminie rozprawy. Jak wynika z protokołu rozprawy z dnia 19 października 2012 roku za pozwaną nie stawił się nikt - pełnomocnik zawiadomiony prawidłowo. W tym samym dniu Sąd Okręgowy wydał wyrok zmieniający wyrok Sądu I instancji. Tym samym wskutek doręczenia zarządzenia o wyznaczeniu rozprawy poprzedniemu pełnomocnikowi a nie nowemu i kontynuowaniu postępowania pomimo takiej oczywistej wadliwości doręczenia, doszło do pozbawienia pozwanej możliwości działania w sprawie a poprzez to doszło do nieważności postępowania apelacyjnego. Fakt ogłoszenia w stosunku do pozwanej upadłości został zamieszczony w numerze 134/2012 (3999) Monitora Sądowego i Gospodarczego z dnia 12 lipca 2012 roku. W tym stanie Sądy obu instancji powinny zawiesić postępowanie. Informacja o ogłoszeniu upadłości pozwanej została ujawniona Sądowi Okręgowemu w Gliwicach w pisemnej odpowiedzi na apelację powoda od wyroku z dnia 25 maja 2012 roku, które to pismo procesowe wpłynęło do Sądu w dniu 25 lipca 2012 roku. Nieprawidłowym było przyjęcie przez Sąd Okręgowy w Gliwicach, iż pełnomocnik pozwanej jest w dalszym ciągu K. W. skoro jej pełnomocnictwo wygasło z chwilą ogłoszenia upadłości pozwanej. Wskutek zaniechania zawiadomienia właściwego pełnomocnika pozwanego o terminie rozprawy apelacyjnej doszło do pozbawienia pozwanego możliwości działania w sprawie, a w szczególności podczas rozprawy apelacyjnej. Okoliczność ta doprowadziła do nieważności postępowania.

Dniem w którym pozwana dowiedziała się o podstawie wznowienia postępowania był dzień 19 października 2012 roku w której to dacie Sąd Okręgowy w Gliwicach wydał wyrok o czym pozwana dowiedziała się telefonicznie. Pozwana dochowała więc trzymiesięcznego terminu z art. 407 § 1 kpc do wniesienia skargi.

W odpowiedzi na skargę powód wniósł o odrzucenie skargi ze względu na brak podstawy wznowienia, wskazanych w art. 401 pkt 2 kpc i o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania. Powód wskazał, że określona w art. 401 pkt 2 kpc podstawa wznowienia postępowania zachodzi jedynie wówczas, gdy naruszenie przepisów postępowania, powoduje całkowite pozbawienie skarżącego możliwości obrony jego praw. W niniejszej sprawie taka przesłanka nie zachodzi. Syndyk Masy upadłości wstąpił do niniejszego postępowania i w odpowiednim czasie złożył pisemną odpowiedź na apelację. Powód zarzucił ogólnikowość skargi pozwanego polegająca na niewskazaniu konkretnych przepisów procesowych, które zostały naruszone.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe (...). M., D. (...) Spółka jawna w R. wniósł o zasądzenie od pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. (obecnie: (...)Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej w K.) kwoty 5.238,32 zł wraz z odsetkami ustawowymi i kosztami postępowania tytułem uiszczenia ceny za sprzedany towar.

Wyrokiem z dnia 25 maja 2012 roku Sąd Rejonowy w Rybniku:

1 umorzył powództwo w zakresie kwoty 2.738,32 zł

2 zasądził od (...) w K. na rzecz Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe (...). M., D. (...) Spółki jawnej w R. odsetki ustawowe od kwoty 2.738,32 zł liczone od dnia 10 czerwca 2011 roku do dnia 12 stycznia 2012 roku,

3 w pozostałym zakresie oddalił powództwo

4 koszty postępowania między stronami wzajemnie wniósł.

Sąd Rejonowy uznał, że roszczenie powoda w chwili wniesienia pozwu było zasadne jedynie co do kwoty 2.738,32 zł, która została uznana przez pozwaną i zaspokojona w toku procesu.

W pozostałym zakresie Sąd Rejonowy uznał, iż powód nie udźwignął ciężaru udowodnienia zasadności roszczenia, przedkładając jedynie kopię korespondencji mailowej, kopię zamówienia, dowód wydania WZ, niepodpisaną przez pozwaną fakturę VAT i wezwanie do zapłaty.

/dowód: pozew k 2-4, Wyrok Sadu Rejonowego k 75, uzasadnienie k 79,80 akt X Ga 209/12/

Od powyższego wyroku apelację wniósł powód w zakresie punktu 3 i 4. W apelacji powód zaskarżył wyrok w części oddalającej powództwo, zarzucając wyrokowi naruszenie prawa materialnego (art. 354 k.c. w zw. z art. 535 k.c. w zw. z art. 456 k.c. w zw. z art. 450 k.c. w zw. z 65 § 2 k.c.; art. 556 k.c. w zw. z art. 563 k.c. w zw. z art. 562 k.c. w zw. z art. 417 k.c.; § 5 Rozporządzenia Ministra Finansów z 28 marca 2011 r. w sprawie zwrotu podatku niektórym podatnikom, wystawiania faktur, sposobu ich przechowywania oraz listy towarów i usług, do których nie mają zastosowania zwolnienia od towarów i usług; art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c.) oraz naruszenie przepisów prawa procesowego (art. 233 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 503 § 1 k.p.c., art. 245 k.p.c., art. 316 § 1 k.p.c., 278 k.p.c.). Powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie zgodnie z żądaniem pozwu, ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

/dowód apelacja k 85-87 akt X Ga 209/12/

W odpowiedzi na apelację pozwana wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego, wskazując, jednocześnie, że dnia 25 czerwca 2012 roku Sąd Rejonowy Katowice – Wschód w Katowicach ogłosił upadłość pozwanej spółki obejmującą likwidację jej majątku. Odpowiedź na apelację została wniesiona przez adwokata M. L. dnia 23 lipca 2012 roku (doręczona Sądowi dnia 25 lipca 2012 roku) któremu pełnomocnictwa udzielił Syndyk Masy upadłości pozwanej.

/dowód: odpowiedź pozwanej k 97-100, pełnomocnictwo k 101 postanowienie k 103 akt X Ga 209/12/

Zarządzeniem z dnia 29 sierpnia 2012 roku termin rozprawy apelacyjnej został wyznaczony na dzień 19 października 2012 roku o czym został poinformowany dotychczasowy pełnomocnik pozwanej radca prawny K. S. – W.. O tym terminie nie został poinformowany pełnomocnik ustanowiony przez Syndyka.

/dowód: zarządzenie k 119 akt X Ga 209/12/

Na termin rozprawy dnia 19 października 2012 roku jak wynika z protokołu rozprawy za pozwaną spółkę nikt się nie stawił a Sąd uznał, że pełnomocnik pozwanej został o tym terminie zawiadomiony prawidłowo. W wyroku z dnia 19 października 2012 roku Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w punkcie trzecim i czwartym w ten sposób, że obok zasądzonych odsetek ustawowych od kwoty 2.738,32 zł zasądził od pozwanego Syndyka Masy Upadłości (...) w upadłości likwidacyjnej w K. na rzecz powódki Przedsiębiorstwa Handlowo – Usługowego (...). M., (...) Spółki jawnej w R. kwotę 2.500 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 10 czerwca 2011 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 1.467 zł tytułem zwrotu kosztów procesu i zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 400 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

W ocenie Sądu Okręgowego powódka udowodniła, iż zawarła z pozwaną umowę sprzedaży towaru. Jako dowód na tę okoliczność powódka złożyła m.in. fakturę VAT wraz z dokumentem wydania towaru WZ. Przedmiotowa

faktura nie stanowiła wprawdzie źródła zobowiązania, a jej podstawową funkcją okazała się funkcja rozliczeniowo-podatkowa, niemniej jednak stanowiła ona potwierdzenie pewnego zdarzenia cywilnoprawnego, pozwoliła na stworzenie domniemania dokonania czynności prawnej, wynikającej z treści faktury oraz zaistnienia obowiązku zapłaty dokonanej za wykonaną czynność prawną. Pozwana w żaden sposób nie odniosła się do treści wskazanego dokumentu, nie zareagowała na nią, nie odesłała jej, nie wniosła o dokonanie jej korekty. Należy również podkreślić, iż z treści dołączonego przez powódkę dokumentu wydania WZ jednoznacznie wynika, iż towar został odebrany. Pozwana również nie ustosunkowała się do treści tego dokumentu.

Z zebranego materiału dowodowego wynika jednoznacznie, iż powódka przeniosła na pozwaną własność rzeczy poprzez ich wydanie. Mimo tego, a także mimo istnienia takiego obowiązku pozwana nie uściła powódce należnej ceny za towar, który zakupiła.

/dowód wyrok Sądu Okręgowego k 127, uzasadnienia k 134-136 akt X Ga 209/12/

Postanowieniem z dnia 13 marca 2013 roku Sędzia Komisarz na mocy art. 260 ust 2 ustawy z dnia 28 lutego 2003 roku prawo upadłościowe i naprawcze zatwierdził listę wierzytelności ustaloną przez syndyka masy upadłości i złożoną do akt postępowania upadłościowego przy piśmie z dnia 30 stycznia 2013 roku gdzie pod nr 22 została umieszczona wierzytelność Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe (...). M., D. (...) Spółki jawnej w R. w kwocie 2.500 zł należności głównej odsetki w kwocie 550,89 zł i koszty procesu w wysokości 1.867,00 zł . Syndyk na podstawie art. 243 ust 1 PUiN uznał wierzytelność w kwocie zgłoszenia.

/dowód: postanowienie z dnia 13 marca 2013 roku k 47, wyciąg z listy wierzytelności k 48/

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Na wstępie wskazać należy, iż skarga o wznowienie postępowania jest instytucją wyjątkową w tym znaczeniu, że przysługuje od ściśle określonych orzeczeń i oparta jest na ściśle określonych podstawach. Racją tej wyjątkowości jest z jednej strony konieczność zabezpieczenia stabilności merytorycznych prawomocnych orzeczeń, z drugiej zaś wzruszanie takich orzeczeń, które wydane zostały w wyniku przeprowadzenia wadliwego postępowania, przy czym przyczyny tej wadliwości ograniczone zostały do ściśle określonych podstaw, a ich ranga jest na tyle duża, iż utrzymanie prawomocnego orzeczenia pozostawałoby w sprzeczności z obowiązującym porządkiem prawnym.

Zauważyć należy także, iż stosownie do treści art. 399 kpc, skargę o wznowienia postępowania można wnieść od orzeczeń zakończonych prawomocnym wyrokiem,

Redakcja przepisu art. 399 kpc skłania także do wniosku, że instytucja wznowienia postępowania dopuszczalna jest wyłącznie od orzeczeń merytorycznych, a więc orzekających co do istoty sprawy.

Wskazać należy również, iż zgodnie z art. 407 kpc skargę o wznowienie wnosić można w terminie trzymiesięcznym liczonym od dnia, w którym strona dowiedziała się o podstawie wznowienia, a gdy podstawą wznowienia było pozbawienie możliwości działania lub brak należytej reprezentacji – od dnia, w którym o orzeczeniu dowiedziała się strona, jej organ lub przedstawiciel ustawowy. Ponadto należy wskazać, iż przepisy prawa dopuszczają wznowienie postępowania z dwóch przyczyn tj. z powodu nieważności (art. 401 kpc) oraz z tzw. przyczyn restytucyjnych (art.403 kpc). Podstawą wznowienia winna być podana w treści skargi.

W przedmiotowej sprawie pozwana oparła skargę na podstawie art. 401 pkt 2 kpc oraz art. 405 kpc i art. 407 kpc wskazując, że na wskutek naruszenia przepisów prawa była pozbawiona możliwości działania.

Skarga została wniesiona w ustawowym trzymiesięcznym terminie od dowiedzenia się o podstawie wznowienia. W przypadku pozbawienia strony możliwości działania termin ten biegnie od dnia , w którym strona dowiedzia

się o wyroku. W niniejszej sprawie o wydaniu wyroku pozwana dowiedziała się z rozmowy telefonicznej z dnia 19 października 2012 roku, a skargę wniosła dnia 16 stycznia 2013 roku.

W ocenie sądu skarga oparta na tej podstawie zasługuje na uwzględnienie.

Przystępując do rozważań w tym względzie stwierdzić należy, iż we wszystkich przyczynach nieważności uzasadniających wznowienie postępowania, należy przyjąć, iż okoliczności powodujące nieważność musiały zaistnieć przed uprawomocnieniem się orzeczenia, okoliczności zaś, które powstały po uprawomocnieniu nie mają znaczenia (vide: t. 2 do art. 401kpc z komentarzem pod red. Jerzego Jodłowskiego - Wydawnictwo Prawnicze Warszawa 1989; także post. SN z 18.09.2001r w spr. V CZ 175/01 Prok. i Pr. 2002/5/42; post.SN z 12.02.1999 w spr. II UKN 36/99 – Monitor Prawn. 1999/10/7).

Pozbawienie możliwości działania będzie uzasadnioną przesłanką wznowienia postępowania wówczas, gdy strona na skutek wadliwości procesowych sądu lub strony przeciwnej, nie mogła brać udziału i nie brała udziału w postępowaniu lub w jego istotnej części, jeżeli skutki tych wadliwości nie mogły być usunięte na następnych rozprawach przed wydaniem wyroku w danej instancji (wyrok SN z 10 maja 1974 r., II CR 155/74, OSPiKA 1975 Nr 3, poz. 66). Pozbawienie to musi być całkowite, a więc gdy strona znalazła się w takiej sytuacji, która uniemożliwiła, a nie tylko utrudniła lub ograniczyła popieranie przed sądem dochodzonych żądań lub obronę przed zarzutami strony przeciwnej (por. postanowienie SN z 28.X.1999 w spr. II UKN 174/99 – OSNAP 2001/4/133 wraz z przywołanym tam orzecznictwem i piśmiennictwem).

W przedmiotowej sprawie brak zawiadomienia przez Sąd nowego pełnomocnika ustanowionego przez Syndyka, po ogłoszeniu upadłości pozwanej, o terminie rozprawy apelacyjnej pozbawiło pozwaną możliwości działania co spowodowało nieważność postępowania apelacyjnego i konieczność uchylecia wydanego przez Sąd Okręgowy wyroku.

Reasumując stwierdzić należy, iż skarga o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem powinna stosownie do art. 399 KPC opierać się na ustawowych podstawach wymienionych w art. 401 i 403 KPC oraz spełniać warunki określone w przepisach dotyczących wznowienia postępowania w szczególności być wniesiona w terminach określonych w art. 407 kpc co w niniejszej sprawie nastąpiło.

Przechodząc do merytorycznego rozpoznania sprawy - apelacji powódki w jej granicach dotyczących punktu 3 i 4 wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 25 maja 2012 roku należy, w związku z uznaniem tej należności przez Syndyka w postępowaniu upadłościowym pozwanej spółki, uchylić wyrok Sadu Rejonowego w tym zakresie i postępowanie umorzyć. Postępowanie w tym zakresie ulega umorzeniu z powodu wpisania wierzytelności na listę wierzytelności w postępowaniu upadłościowym pozwanej spółki.

Jak wynika z art. 264 PUiN z zastrzeżeniem art. 296, po zakończeniu lub umorzeniu postępowania upadłościowego wyciąg z zatwierdzonej przez sędziego-komisarza listy wierzytelności, zawierający oznaczenie wierzytelności oraz sumy otrzymanej na jej poczet przez wierzyciela, jest tytułem egzekucyjnym przeciwko upadłemu.

Jak więc z powyższego wynika, wyciąg z listy wierzytelności stanowi tytuł egzekucyjny. W tym stanie sprawy wydanie w postępowaniu apelacyjnym orzeczenia merytorycznego stało się zbędne. Wydanie w tym zakresie orzeczenie powodowałoby istnienie w stosunku do tej samej wierzytelności powódki dwóch tytułów egzekucyjnych, co jest niedopuszczalne.

Powyższe orzeczenie oparto o treść art. 401 pkt 2 kpc oraz art. 355 kpc w zw. z art. 264 PUiN

O kosztach orzeczono na mocy art. 98 kpc uznając, że w sytuacji gdy umorzenie postępowania nastąpiło na skutek zdarzeń niezależnych od aktywności stron w niniejszym postępowaniu, żadna ze stron nie można zostać uznana za stronę przegrującą sprawę i dlatego wniosek skarżącej o zwrot kosztów procesu oddalono.

Z:

1. odnot.
2. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełn. stron
3. akta X Ga 209/12 zwrócić SR (włączyć do akt odpis wyroku z dnia 21 czerwca 2013 r. (X Ga 20/13)
4. akta odł.

Gliwice dnia 5 lipca 2013 r.